

Jan Campbell: Byli jsme varováni

- CZ24 News | 8. ledna 2024

ČESKO / SVĚT: Prvně a naposledy jsem se zvědavostí sledoval dnešní (nedělní) TV pořad, ve kterém vystoupil prvně sólově pan premiér Fiala a po něm čtyřlístek B(ODS) & K(STAN) & H(ANO) & O(SPD). Poté jsem si vzpomněl na moji nedávnou návštěvu v Německu, Číně a na plánovanou návštěvu Rakouska v přicházejícím týdnu. Během návštěvy se může uskutečnit mj. setkání s JUDr. Nikolous Hatiařem, Baronem JUDr. Norbertem van Handelem a několika dalšími osobnostmi. Protože v Rakousku budou v roce 2024 parlamentní volby a podle průzkumu zveřejněného v den začátku karnevalu (11.11.2023) v preferencích vede krajně pravicová FPÖ, sociální demokraté SPÖ se drží jako druzí a vládnoucí lidovci ÖVP, kteří vyhráli volby v roce 2019, tak klesli až na třetí místo, pokusil jsem se o srovnání obsahu výše zmíněného českého TV programu, životní zkušenosti na okraji politiky a skromné znalosti historie.

Hned v počátku pokusu o srovnání se mi nabídl Prof. Dr. Heribert Prantl (1953), německý spisovatel, novinář a právník, který byl až do 1. března 2019 vedoucím názorové sekce deníku *Süddeutsche Zeitung* v Mnichově. Jeho působení a práce více méně znám a jeho politický sloupek – *Die politische Wochenschau* – téměř pravidelně čtu a často používám jako referenci, nejenom protože bývalý kancléř Gerhard Schröder ho označil ve svém projevu u příležitosti udělení Ceny Arnolda Freymutha v roce 2006 jako *třetí senát* Spolkového ústavního soudu.

Heribert Prantl v roce 1982 získal doktorát u Dietera Schwaba s disertační prací *Die journalistische Information zwischen Ausschlussrecht und Gemeinfreiheit* (Studie o tzv. ochraně zpravodajství, o nepřímé ochraně novinářských informací podle § 1 UWG a o výhradní smlouvě o novinářských informacích s Dr. jur. (magna laude), která získala vědeckou cenu od univerzity v Řezně a domu Thurn und Taxis. Po koncipientské praxi působil nejprve jako advokát, v letech 1981 až 1987 jako soudce u okresních a zemských soudů a jako státní zástupce. Byl také tiskovým mluvčím zemského soudu v Řezně. Proč se zmiňuji o Prantlovi?

Prantl je považován za představitele liberálního a kosmopolitního právního státu. Příležitostně je označován za *levicového liberála*, který zvláštní pozornost věnuje průsečíkům práva, morálky a politiky. Například Winfried Hassemer, soudce druhého senátu Spolkového ústavního soudu, komentoval Prantlovu kritiku azylové judikatury Spolkového ústavního soudu ve svém pochvalném projevu při předávání Siebenpfeifferovy ceny Prantlovi v roce 1999: *Je to výtky k rozsudku v nejostřejší eskalaci a zasahuje soud přesně tam, kde je zranitelný: pevností a vážností ochrany základních práv*. Ve své polemice *We Are Many* (2011) Prantl odsuzuje finanční kapitalismus a poukazuje na to, že vlastnictví ve smyslu Základního zákona, jemuž bude v tomto roce 75 let, zavazuje i banky a trhy, že se nesmí oddělovat od morálky. Je to apel na odpovědnost finančního trhu a politiků: *Evropa není založena na euru, ale na svých občanech, kteří tvoří základ demokracie*. Prantl mě dovedl i ke knize, kterou také jako on doporučuji všem v české kotlině, kde se mnozí nemohou smířit s němcinou.

Hádanka z historie

Před téměř 80 lety, v létě 1944 byla válka pro Německo prohraná, ale krátký rok do kapitulace se stal jeho nejkrvavější kapitolou. Je pravda, že německá města byla bombardována západními spojenci po celé měsíce. Ale teprve v létě se armády Spojených států, Velké Británie a Sovětského svazu přesunuly k německým hranicím ze západu, jihu a východu. Světová válka rozpoutaná Německem se

vrátila ke svému počátku. Až do kapitulace a zničení nacistické diktatury 8. května 1945 zemřeli v Německu miliony lidí. *A bude trvat desítky let, než si Němci uvědomí, že pád diktatury a konec války byl začátkem jejich osvobození.* Touto větou končí předmluva fascinující znepokojivé knihy, propastné skládačky záblesků a hrůzy.

Autor knihy *Todeswalzer* (Valčík smrti, v neautorizovaném překladu autora příspěvku) Christian Bommarius hbitě a rafinovaně mění scény, skutečně se mu daří, jak to popisuje jeho vydavatel, vykreslit *simultaneitu vraždy a radost ze života*. Je to léto, ve kterém začíná osvobození. O těchto deseti měsících války toho již bylo napsáno mnoho. Osobně mám pocit a věřím, že i léto 2024 bude létem začátku osvobození z moderních pout, bohužel ne, od válek. A že to bude trvat desítky let, než Fiala & Co a s ním pomatená velká část české veřejnosti si uvědomí, že pád novodobé diktatury bank, virtuálních trhů a žvanících politiků, oddělených od morálky a etiky představuje začátek nové éry a nenávratný konec jejich veřejného působení. *Christian Bommarius: Todeswalzer: Der Sommer 1944. Nakladatelství dtv 320 str., 26 euro.*

Hloupost demokracie

Než pocítíme novou éru na vlastní kůži bude potřeba zabrzdit bezprostřední nebezpečí extremismu. Nevím, zda politické strany a hnutí, které se sami ohodnotily jako demokratické, budou schopny a mít vůli pracovat se s občany a voliči na vytvoření takové brzdy. Vím ale, co napsal Joseph Goebbels, šéf říšské propagandy nacistické strany: *Hloupost demokracie*.

V knize z roku 1935 Goebbels, vysvětluje, jak bylo možné během několika let zlikvidovat demokratický systém a *staré osly*, tedy jeho poslance. *Vždy bude jedním z nejlepších vtipů demokracie, že poskytla svým smrtelným nepřátelům prostředky, kterými byla zničena. Pronásledovaní vůdci NSDAP požívali imunity, diet a volných vstupenek jako poslanci. Díky tomu byli chráněni před přístupem policie, směli říci více než běžní občané a také náklady na jejich činnost platil nepřítel. Byl to skvělý způsob, jak vydělat na demokratické hlouposti.*

Spisovatel a novinář Christian Bommarius cituje tento krutě posměšný text v doslovu své předem zmíněné knihy. Jinými slovy, o létě roku 1944, ve kterém povstání z 20. července selhalo, konec nacionálně socialistické vlády se stal zřejmým a zabíjení přesto pokračovalo.

Demokratická hloupost – nepovažovat politické oponenty za nepřátele je součástí podstaty demokracie, píše Bommarius a dodává: *Ale sebevražda mezi ně nepatří.* Říká to s ohledem na to, že neonacisté tajného vůdce AfD Björna Höckeho by mohli v nadcházejících volbách v roce 2024 získat většinu a podkopat demokracii zevnitř. Já k tomu dodávám, že analog platí i pro českou kotlinu. Český charakter je neochotný riskovat, ale rád používá silácká gesta, kopíruje politiku a hledá ochranu za vodami Lamanšského průlivu nebo Atlantického oceánu.

Byli a jsme varováni

Jak Němci, tak i Češi nemohou být dostatečně pozorní. Proč? Byli jsme všichni varováni. A nedoporučuji vysmívat se Goebbelsovu výsměchu demokracii, aby nikdo nemusel končit život jako Ernst Toller, oslavovaný autor Výmarské republiky. Ten bezprostředně po spálení knihy v roce 1933 napsal Goebbelsovi v otevřeném dopisu: *Nejsme bez viny za svůj osud, udělali jsme mnoho chyb, z nichž největší byla naše shovívavost. Díky lekci, kterou jste nám dal, překonáme své chyby. A to díky tobě.* V roce 1939, během svého exilu v New Yorku, si v deziluzi vzal život. Je šílené dělat stále to samé a očekávat jiné výsledky. Souhlasu netřeba.

AUTOR: Jan Campbell

[ZDROJ](#)